

Pedagoogiline Ühing «Võru Seminar»

TEATED VI (LVI)

15. novembril 1938.

Ilmuvad 8 korda aastas.

7. a a s t a k ä i k.

SISU: Õpilaste isetegevuse võimalusi õppetöös — Joh. Käis. Ühingu aastakoosolekult. Organisatsiooni teateid.

Õpilaste isetegevuse võimalusi õppetöös*)

Joh. Käis.

Tänapäeva pedagoogikas ja koolipraktikas kõneldakse sageli vanast ja uuest koolist. Kui tahame näidata nende olulisimat erinevust, siis peame küll kahtlemata selleks võtma õpilase isetegevuse, mis on uue kooli tähtsaimaks ja hästi põhjendatud nõudeks ja püüdeks. Isetegevuslik õpetus ja kasvatus võitis endale täie tunnustuse koolis pärast seda, kui psühholoogilised uurimused näitasid, et inimese vaim, samuti ka kasvava noore vaim on varustatud suure aktiivse põhienergiaga, et see on kõrgepingeline jõuvali, mitte aga tühi, valge leht, nagu seda kujutles Locke, või valmis kujutluste ehitis Herbart'i vaadete järgi.

Tegeliku kasvatusse seisukohalt pole olulise tähtsusega, mis on selle vaimuenergia algallikaks. Freud peab selleks sugutungi, Adler — eneseteostamise ja võimupüüet ehk -tungi. Kasvatustöös aga tuleb seda vaimuenergiat rakendada ja arendada. Niihästi Locke'ile kui Herbart'ile ja teistele vana kooli edustajatele jäi see vaimu aktiivsus tundmatuks, seega ka arendamata. Aktiivne oli ja pidi olema ainult õpetaja. Herbart'i ja tema järelkäijate formaalast meid ei sallinud õpilase aktiivsust, isetegevust, sest õpetus oli kohandatud õpetaja poolt määratud ja juhitud mõttekäigule.

Ühes psühholoogia edusammudega

on muutunud ka vaated kasvatustööle ja isetegevuse põhimõtte on saanud koolitöö keskseks probleemiks. Muidugi ei ole siin mõeldud ega saagi mõelda, et õpetaja aktiivsusel ja tegevusel nüüd üldse pole enam kohta õppetöös, kuid nõutav on isetegevuse võimaldamine õpilasele sel määral, mis tema vaimseks arenemiseks tingimata on tarvilik ja ka tegelikus koolitöös võimalik. Õpetaja ärgu unustagu kunagi, et tema kui täiskasvanud inimene oma esiletikkava tahte ja tegevushimuga võib halvata kasvandiku vaimujõudu. See oleks kahjulik kasvatustööle. Seepärast on tarvilik, et õpetaja püüaks luua soodus ümbrus õpilase tegevusele — see oleks nimelt vabaduse ja töörõõmu õhkkond. Ei ole õige, kui õpetaja sammub ees, vedades enda järel õpilast; õige kasvatuslik olukord on saavutatud siis, kui kasvandik ise liigub edasi õpetaja juhtimisel, kui õpetaja mõju ergutab teda isetegevusele, mille lõppsihiks on õpetaja taandumine õpilase tegevusväljalt, et noor inimene lõpuks võiks iseseisvalt oma tegevust korraldada. See on see uus vaim, mille on toonud kasvatusse isetegevuse nõue, ja see on ka kooskõlas tänapäeva vaimsete põhivooludega, vähemalt demokraatlikes maades. Need voolud rõhutavad aktiivsust, isetegevust kui inimese omapärase

*) Kooliuuenduskursustel 10.—11. VI 1938. a. Poris (Soomes) ettekantud referaadi sisu.

tarmukuse ja jõu allikat, mis suudab kindlustada niihästi individuaalset kui sotsiaalset kultuurelu ja selle arengut.

Nii ongi tänapäeva kasvatusteadus võtnud omaks põhimõtte, et õpetus täitab oma tõelist ülesannet ainult niivõrd, kui palju ta võimaldab õpilastele isetegevust. Õpilane saab koolist väärtusliku vaimse omandusena ellu kaasa selle, mis ta ise on läbi töötanud ja läbi elanud. Isetegevus on see jõud, mis äratav õpilastes sügavamaid vaimseid huve, toob rõõmu õpetusest ja annab rahuldust õppimisest.

Kuigi selle ettekande ülesandeks ei ole isetegevuse mõiste põhjalikum analüüs — olen seda teinud teisel — näiteks oma raamatus „Uuden koulun työtäpoja“, („Isetegevus ja ind. tööviis“), millele siin ja vahel edaspidigi viitan, — siiski lubatagu meelde tuletada, et iga töö ja tegevus ei ole veel isetegevus ses mõttes, nagu seda käsitab uuema aja kasvatusteadus.

Iga tegevus siis, kui tal puuduvad tõelise isetegevuse tunnused, võimaldab küll enam või vähem liikumist ja aktiivsust, mis mõne võrra rahuldab ka lapse liikumis- ja tegevustungi. Seda võime õelda õige mitme töövõtte kohta, mida koolis üsna sageli kasutatakse õpilaste iseseisva vaiksuse töötamise ajal. Siia kuuluvad näiteks ära kirjutusharjutused emakeeletunnis, kirjatehnika harjutused ilukirjatunnis, arvutusülesannete jne. ümberkirjutamine raamatust töövihku, enne nende lahendamist, halvemal juhul jooniste kopeerimine, õpetaja sõnade kordamine ja muu järeleaimav töö. Et see sugunegi töö sisaldab aktiivsuse momenti, on ta lapsele meeldivam kui täiesti passiivne istumine ja kuulamine. Veelgi rohkem võime hinnata seda liiki tööd. Sel viisil omandatakse ka vajalikke tehnilisi oskusi näiteks kirjutamises, sest oskuste kindla omandamise eelduseks on küllaldane harjutamine. Kuid tõeline

isetegevus ilmneb sääl, kus õpilane võib ka tööülesandeid valida — oma huvide ja võimete kohaselt — ja töö sooritamisel kasutada suuremal või vähemal vabadust. See oleks juba mõne võrra individualiseeritud õpetus, mitte küll täiesti individuaalne töö, sest töö sihi määraks jääb ikkagi õpetaja.

Kui ka töö sihi määraks saab olla õpilane ise, siis alles on saavutatud isetegevuse kõrgeim aste — spontaanne, vaba tegevus, individuaalne töö. Niisuguse töö suurim väärtus on selles, et ta ei erguta mitte ainult meeli ja mõtlemist, vaid elustab ka tahet ja tundeid, haarab seega õpilase vaimset mina tervikuna.

Algkooli õppetegevuses piirdub isetegevuslik töö peamiselt kahe esimese astmega. Hoopis harvem jõutakse siin ka kõrgemale astmele, vabale individuaalsele tööle, näiteks õpilasingide töös, õpilaste omavalitsuses.

Pole raske leida selle nähtuse põhjusi. Nooremate õpilaste isetegevuse piirid on kitsamad juba seepärast, et nende oskustest lugemises, kirjutamises, arvutamises, joonistamises, tööõpetuses ei piisa iga kord iseseisvaks töötamiseks. Selleks vajame kindlat töötehnikat, mis aga algajail on veel puudulik. Aastast-aastasse kasvavad õpilase oskused, areneb töötehnika ja see avardab ka iseseisva töötamise võimalusi.

Kuid pääle tehniliste raskuste piiravad nooremate õpilaste isetegevust ka psühholoogilised seigad. Nooremas eas laps üldse vajab rohkem eeskuju, mida ta meeeldi järele aimab, tal on suurem retseptiivsuse kaldumus ja tarve õppida vanemalt inimesilt. Aastatega aga kasvab noorte iseseisvusetung, mis juhib ka rohkem omaalgatuslikule tööle ja tegevusele.

Üsna hästi sobib siiski isetegevaks toiminguks nooremas eas mäng ja mängulaadiline tegevus, mida algastmel koolis ka rohkesti kasutatakse.

Edasi, koolis õpetatavate põhioskuste omandamine edeneb harjutustega, mis ei tarvitse tingimata aktiivsuse astmest kõrgemale tõusta. Kindel arvutusvõte näit. omandatakse korduvate harjutustega ettenäidatud võtte eeskujul. Kui aga siingi leidub võimalusi harjutusülesannete valikuks või koguni iseseisvaks koostamiseks, siis aitab see säilitada pikemaks ajaks huvi töö vastu, mis selleta muutub peagi tüütavaks. See tähendab, et ka oskuste harjutamisel ei või hoopis unustada isetegevuse sügavat nõuet. Samuti ei ole meelsusaineis, näit. usuõpetuses isetegevuse nõudel nii suurt tähtsust, kui just teadmiste omandamisel.

Liitklassilistes maakoolides, nagu neid on rohkesti Soomes ja Eestis, jääb ikka osa aega, 3- või 4-jaoskonnaliste klassides isegi suurem osa õppeajast õpilasele vaikseks omaette-töötamiseks, mida võib ja tulekski kasutada isetegevuse nõude teostamiseks. Oleks see alati nii, et õpilaste omaette vaikselt töötamine kujuneks ka tõeliseks isetegevaks tööks, siis võiks liitklassi töökorraldust pidada päris ideaalseks, igatahes paremaks kui klassides, kus õpetajal tuleb õpetada ainult ühe õppeaasta lapsi, — sääli õpetaja tahtmatultki vähendab õpilaste iseseisva tööaega enda aktiivse kaasatöötamise kasuks. Kuid tegelikult on liitklassi õpetajail palju hoolt ja vaeva õpilaste isetegevale tööle rakendamisel, sest aega on küllalt, sobivaid töövõtteid ja töövahendeid aga piiratud arvul. Kõige tavalisemaks töövõtteiks on vaikselt töötamisel lugemine, kirjutamine, joonistamine ja arvutamine, hoopis harvem aga rakedatakse õpilase kätt ja silma iseseisvas töös muil aladel, näit. katsetel loodusõpetuses. Ei ole siis ka ime, kui õpilaste vaikne töötamine sageli jääb ühekülgses ja liigne kirjutamine — joonistamine kipub juba „tõveks“ muutuma.

Õpetuse kujundamisel uue kooli vaimus oleks väga tähtis hoolitseda selle

eest, 1) et õpilaste iseseisev töö oleks võimalikult mitmekesine ja 2) et tööülesanded oma sisult rohkem sisaldaksid isetegeva individuaalse töö elemente.

Piirdugem siis nende lühidate selgitustega isetegeva töö olemuse ja laadi kohta, et siirduda selle ettekande kesksele küsimusele: kuidas võiksime anda õpilasele isetegevat tööd algkooli eri astmeil ja eri õppeaineis? Kuid õpilaste isetegevus ärgu piirdugu ainult õppetundidega, ka õpilaste vaba aega saab selleks hästi kasutada, kuidas nimelt — sellestki toodagu edaspidises mõningaid näiteid.

Lubatagu ka kohe tähendada, et kuidagi pole võimalik minul kasutada oleva ajaga taotleda küsimuste põhjani ammutavat käsitlust. Toon siin vaid mõningaid iseloomustavaid näiteid Eesti uuenduskoolide tööst.

Vaba õppejutt ja arutus.

Ühistööle õppeaine ühisele käsitlusele õpetaja juhtimisel jääb küllaltki kaaluv osa ka siis, kui isetegevuse nõue on individualiseeritud töökorralduses üsna põhjalikult teostatud. Kollektiivset töötamist vajame siin kas uue aine ettevalmistavaks käsitluseks, et sellele võiks järgneda õpilaste edukas iseseisev töö, või omaette tehtud individualiseeritud töö kokkuvõtteks ja täiendavaks selgituseks.

Kahtlemata on õpetajad seni klassi kollektiivse töö juhtimisel kasutanud ja kasutavad veel praegugi üsna laialdaselt õppeküsimust. Pole veel harulduseks algastmel õppetunnid, kus valitseva töövõttena esineb küsimine-kostmine. Jätame siin kõrvale selle tööviisi arvustuse, sest siinoliijaile ei ole vist tundmata ta puudused õpilaste iseseisva mõtlemise väljalülitamise tõttu. Asjast huvitatud võiksid ka kasutada vastavat kirjandust.

Isetegevuse-põhimõtte pääseb hoopis tugevamalt mõjule, kui klassi ühistöö kujuneb vabaks õppejutuks või aruteluks.

Seegi asi pole Teile, lugupeetud kuulajad, tundmatu, sest teda on käsitletud mitmel puhul ka Soome pedagoogilises kirjan-duses (mainigem siin M. Sirkkola raa-matut „Oman työn koulu“, mitmeid kir-jutisi ajakirjas „Opettajain Lehti“ ja ko-guni „Virittäjäs“ — 1937. nr. 3) ja pea-aegu samas mõttes, nagu olen seda esi-tanud omalt poolt. Kuid vahest ei oleks ülearune tuua siin veel mõni uus näide õppejutust, mis värskendaks kujutlust sellest töövõttest ja aitaks paremini mõista selle paremusi.

Mainitud allikais on tsiteeritud üht õppejutu kirjeldust teemal „Postikorraldus“, 3. õppeaastal (vastab õpilaste vanuselt Soome algkooli 4. õppeaastale). Mulle tundub, et õppejuttu kasutatakse küll sagedamini koduloolises vaateõpe-tuses, kuid vanemates klassides jälle jääb ta õppeküsimuse varju, eriti niisuguseis aineis, nagu loodusõpetus ja matemaatika. Lubatagu siis võtta paar õppejutu näidet just nendelt aladelt. (Edasi järgneb näiteid teosest „Isetegevus ja ind. tööviis“, lk. 62 j. j.)

Käsitluse juhtimine õppejutus õpe-taja juhtlauseetega, ergutavate märkustega ja juhatustega: vaatleme, mõõdame, sele-tame jne. või vaatle, mõõda, arvuta, võrdle jne. on psühholoogiliselt kõigiti parem kui õppeküsimusmeetod:

1) Õppetund kujuneb loomulikuks vestluseks, milles õpilased võivad tarvita oma individuaalset mõtte- ja väl-jendusviisi.

2) On täiesti loomulik, et õpetaja juhatab ja täiendab õpilase mõtteid seal, kus need peatuvad raskuste ees. Õpilane tunneb õpetajat kogenud, autoriteetse juhatajana, aitajana.

3) Käsitlus on õpilastele huvitav, sest see toimub nende elaval osavõtul ja annab seotud mõttekäigu kaudu ter-vikulise pildi.

4) Õpilaste vabas eneseväljenduses õpib õpetaja tundma oma õpilasi, mis

on eduka kasvatustöö tähtsamaks eel-duseks.

Need olid näited õppejutust noore-mal astmel, kuni 5.—6. õppeaastani. Kuid sama menetlus on hästi rakendatav veelgi kaugemal, keskkoolis ja gümnaasiumis. Sel astmel oleks õigem nimetada niisugust menetlust vabaks arutluseks, sest siin õpilased esitavad oma mõtteid, põhjen-dusi ja vastuväiteid pikemalt, sageli isegi lühikese ettekandena. Ka õpetaja ei saa siin alati piirduda vaid mõnesõna-lise vihjega, vaid peab enamasti oma juhtlauseid ligemalt selgitama.

Sellises arutluses, mis sisult ja töö-käigult sarnaneb küsimuste kaalumisega töökoosolekuil tegelikus elus või vaba-hariduslike õpiringide tööga, jääb tõesti avar väli õpilaste vaimsele isetegevusele.

Tööjuhatusete menetlus annab veelgi parema aluse vabale õppejutule ja arut-lusele. Meil, Eestis, sisaldavad kirjalikud või trükitud tööjuhatused tavaliselt ka ülesandeid „mõtlemiseks“, millele pole nõutav kirjalik vastus (kuid soovi korral võib õpilane ka kirjalikult vastata, kui see talle meeldib). Tööjuhatusete läbitöö-tamisel jäetakse ikka aega ka ühistööks. Sel puhul võetaksegi harutusele need ülesanded „mõtlemiseks“. Nüüd ei tule sääl antud küsimused — probleemid õpilastele ootamatult, nagu tavalisel kä-sitlusel ilma tööjuhatuseteta, kui õpetaja esitab ülesande ja kohe nõuab ka sele-tust. See teeb ühistööst osavõtu paljudele, eriti aeglasemalt mõtlevaile õpilasile ras-keks ja nad jäävadki siin enamasti passiivseiks päälkuulajaiks. Tööjuhatusete menetlusel seda tavaliselt ei juhtu, sest kõik õpilased on küsimustele vastust otsides neisse püüdnud süveneda ja või-vad küllaltki elavalt osa võtta ühisest arutlusest ja esitada omi seisukohti.

Sellest ühistöövormist ei erine olu-liselt ka nende ülesannete harutamine, mis on tööjuhatusete kohaselt kirjalikult vastatud ja läbi töötatud. Siis tekib elav

arutlus töövihku tehtud üleskirjutuste ettelugemisel. Ilma tööjuhatuseta areneb samasugune arutlus õpilaste kirjandite ettelugemisel, mis on igalpool tavaliseks töövõtteks saanud.

Üheks tavaliseks kahtluseks tööjuhatusete menetluse suhtes on see, et kirjaliku „surnud“ tööjuhatus järgi töötades õpilane ei saavat tundeelamusi, mida suutvat anda vaid õpetaja „elav“ sõna. Jättes kõrvale küsimuse, kas just õpetaja „elav“ sõna igakord suudab elamuslikke pilte luua, võiksin mitmete näidetega tegelikust koolitööst tõestada, et tööjuhatusete õigel kasutamisel võib vägagi sügavalt täituda ka elamuslik külg. (Edasi näiteid, mis siit välja jäetud).

Kui isetegeva töö süvendamise ja mitmekesistamise otstarbel korraldatakse ka õpilaste töötamist rühmiti, siis ei too see suuremat muudatust õppejutu ja vaba arutluse menetlusse — vahe on vaid selles, et iga sõnavõtja esineb nüüd rühma nimel, selgitades ja põhjendades oma rühma töötulemusi. Arutlusel kerkivad küsimused ja vastuväited aga on juba rohkem individuaalset laadi.

Niipalju seekord sellest tööviisist, mis võimaldab õpilasile küllaldast vaimset isetegevust ja võib uues koolis eduga asendada senist küsimis-kostmise meetodit. Psühholoogilis-pedagoogilised kaalutlused ja tegelikust tööst saadud kogemused lubavad seda üsna kindlasti väita.

Ühingu aastakoosolekult.

Mõningate väliste asjaolude tõttu ei mahtunud kokkuvõtte meie ühingu aastakoosoleku tööst eelmisse „Teadete“ numbrisse, samuti viibis käesoleva numbri ilmumine mõne nädala võrra. Sellest hoolimata on tarvilik tuua allpool koosoleku kirjeldus, et needki, kes ei saanud koosolekust osa võtta, oleksid teadlikud seal käsitletud asjadest.

Koosolek peeti 30. juulil s. a. end. seminariruumides, Valges Majas. Osavõtjaid oli 95. Koosolekut juhatas E. Tuuling, protokollisid A. Tiru ja E. Küppar.

Ülevaate ühingu tegevusest 1937./38. a. kohta andis juhatuse esimees J. Käis, kes tähendas kokkuvõttes järgmist: Ühingu möödunud aasta tegevus on olnud küllaltki edukas. Ka ühingu väljaannete levik areneb normaalselt. H M-i poolt on ühingu vastu tulnud sellega, 1) et H M omandas 100 eks. koguteost „Võru õpetajateseminar“, mis saadeti koolidele makсутa, ja 2) et maksuta anti soovitus „Teel töökoolile“ VII, Joh. Käis. „Isetegevus ja individuaalne töövõis“, mis on nüüd tunnustatud kooliraamatukogudele tarvilikuks raamatuks.

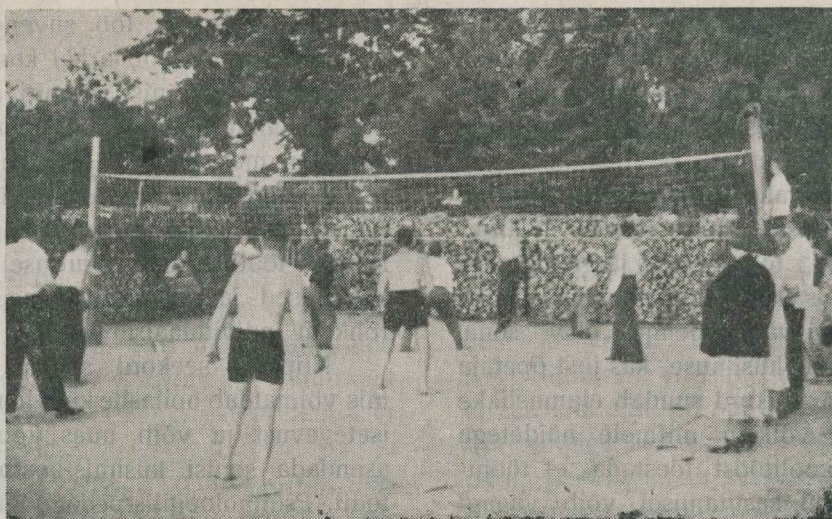
Juhatus koosolekuid on peetud tarviduse järgi, peamiselt pühade vaheajadel, kuna juhatuse liikmed elavad üksteisest kaugel. Tuleks kaasa tõmmata

neid, kes on kuidagi seisnud eemal ühingu tegevusest. Neid tuleb ergutada ja loodetavasti ei jää see tagajärjeta. Ühelgi teisel seminaril pole siiski nii elujõulist vilistlaskogu. Kassa-aruande esitas laekur K. Kisand. Juhatus pidi liikmete kohustuste täitmise asjas tegema suuri pingutusi, saatma meeletuleusi liikmetele nende kohustuste mittetäitmise asjas. 29. VII s. a. oli tasumata liikmemakse ja muid kohustusi kr. 600. Seetõttu on tekkinudki aruande-aasta eelarve täitmises puudujääk.

Revisjoni komisjoni esimees A. Ivask kandis ette ühingu raamatute ja kassa revideerimise tulemused, millest selgub, et nii ühingu tegevuses kui ka kassa alal väärnähteid ei esinenud. Läbirääkimistel võttis sõna V. Horm, kes tegi ettepaneku ühingu nimel avaldada tänu ühingu sisulisele juhtijale J. Käisile ja rahalise külje eest hoolitsejale K. Kisandile nähtud vaeva eest. Samuti esitas ta ettepaneku, et ühingu peakoosolek tuleb meelde liikmetele oma kohustuste tähtaegade silmaspidamist senisest rohkemal määral ja peab tarvilikuks tihendada ühingu usaldusmeeste võrku. Tegevus- ja kassa-aruanne, samuti esitatud ettepanekud võeti vastu.

Tegevuskava 1938./39. a. esitati juhatuse poolt järgmisel kujul:

- 1) Organiseerimistöö jätkamine.

Võrkpalli võistlus aastakoosoleku puhul 30. VII. 1938. a.

- 2) „Teadete“ väljaandmine senisel kujul.
- 3) Seminaripere kokkutuleku korraldamine.
- 4) Ettevalmistustöid „Teel töökoolile“ järgneva väljaande jaoks.
- 5) Omavaheliste sõprusringide organiseerimine.
- 6) Matkade korraldamine.

Läbirääkimistel J. Käis tähendas, et „Teel töökoolile“ järgneva väljaande siuks võiks olla emakeeleõpetuse metoodilised küsimused. Sama mõtet toetas ka V. Horm, kes tähendas, et ühingu (ja ka Võru Seminari) senised väljaanded on saanud väga hea arvustuse osaliseks ka Soomes. Samuti pooldab kõneleja matkade korraldamist, esijoones kodumaal, siis Soome, Skandinaaviasse jne., kursusest osavõtu, koolioludega tutvumise ja keelteõppimise otstarbel. S. Maavara oma sõnavõtus soovitas matkade korraldamisel silmaspidada 1940. a. Helsingis toimuvat olümpiaadi. V. Horm soovitas veel laiendada toetuskapitali mõtet nii, et sealt antaks toetust välismaiste koolioludega tundmaõppimismatkadest osavõtjatele. J. Käis esitas sooviavalduse, et iga liige hiljemalt 3 aasta pärast oskaks soome keelt, kuna soome pedagoogilises kirjanduses leidub huvitavaid teoseid.

Tegevuskava võetakse vastu ühel häälel juhatuse poolt vastuvõetud kujul. 1938./39. a. eelarve esitas E. Luuling järgmisel kujul:

Tulud liikmemaksudest — kr. 300.

Kulud: „Teadete“ trükk ja ekspeditsioon — kr. 200, posti- ja kantsleikulu — kr. 30, eelmiste aastate puudujäägi katteks — kr. 70, kokku kr. 300.

Eelarve kohta võttis sõna R. Noorhane, kes arendas liikmemaksude sissekasseerimise mõtet.

Eelarve ühes sooviavaldustega võetakse vastu ühel häälel.

Asuti juhatuse täiendamisele. Põhikirja järgi langesid välja R. Taba ja J. Käis, kes aga ühel häälel valiti tagasi. Juhatuse liikmete kandidaatideks valiti V. Härm ja A. Udras. Revisjonikomisjoni valiti: J. Ristsoo, A. Budkovski ja A. Ivask.

Aukohtu liikmeks said: Joh. Käis, K. Kisand, V. Härm, K. Laane ja A. Ivask.

Koosolekul algatatud küsimuste all võttis sõna A. Ivask, kes tähendas, et omal ajal asutati rändauhind võrkpallis, aga senini ei ole leidunud vastast. Kutsumus üles meeskondi võistlema. A. Pihlapuu V lennu nimel võttis kutse vastu.

J. Käis pöördus veel kõigi poole palvega, et seminaripere aitaks kaasa 1939. a. toimuva koolinäituse korraldamiseks. Pärast koosoleku lõppu võisteldigi võrkpallimängus: võitjaks tuli „seitsmes“ lend. Öhtul jätkus koosviibimine teelauas, kuulati ettekandeid P. Härmalt, A. Haagivangult J. Lillmaalt j. t. Järgmisel päeval korraldati ühine väljasõit Rõuge-Viitinasse. Paljud osavõtjast aga sõitsid Tartu E. O. Liidu täienduskursustele.

Organisatsiooni teateid.

Rahalisi kohustusi on täitanud veel järgmised liikmed:

Jrk. nr.	Ees- ja perekonnanimi	Klirjastus- kapitali osamaks	1935.—36. a.		1936.—37. a.		1937.—38. a.		1938.—39. a.	
			Liikme- maks	Toetus- fond	Liikme- maks	Toetus- fond	Liikme- maks	Toetus- fond	Liikme- maks	Toetus- fond
1	Ots, Aale						2.—	0.50		
2	Hollo, Alfred						2.—	1.—		
3	Peterson, Karl						1.—			
4	Udras, Lilli						2.—	0.50		
5	Greenberg, Karl		2.—	0.10	2.—	0.50	2.—	0.50		
6	Raidvee, Elli	5.— II							2.—	0.50
7	Sirk, Leeni			0.10	2.—	0.50	2.—	0.50	2.—	0.50
8	Kasak, Johannes	10.—					2.—	0.50		
9	Marits, Karl						2.—	0.50		
10	Toode, Feliks	5.— II			2.—	0.50	2.—	0.50		
11	Zlatinski, Valentin		2.—	0.50	2.—	0.50	2.—	0.50	2.—	0.50
12	Kroon, Gerta				2.—	0.50	2.—	0.50	2.—	0.50
13	Ots, Aleksander	5.— II							2.—	0.50
14	Pihlapuu, Aksel						2.—	0.50		
15	Pihlapuu, Laura						1.—	0.50		
16	Lohk, Johannes			0.10			2.—	0.50		
17	Anissimov, Eugenie		2.—	0.50	2.—	0.50				
18	Väisveer, Meeta						2.—	0.50		
19	Raidma, August		2.—	0.50						
20	Savala, Leida						2.—	0.50		
21	Silvet, Aime				2.—	0.50	2.—	0.50		
22	Laansoo, Ruut				1.—	0.50	1.—	0.50	1.—	0.50
23	Ploom, Elmar	5.—								
24	Raudsepp, Edgar	10.—					2.—	0.50	2.—	0.50
25	Aia, Johanna						1.—	0.50	1.—	0.50
26	Aia, Jaan	5.— II					2.—	0.50	2.—	0.50
27	Soolo, Elfriede						2.—	0.50	2.—	0.50
28	Kalmet, Richard	5.—					2.—	0.50	2.—	0.50
29	Hiielo, Veronika						2.—	0.50	2.—	0.50
30	Suvi, Marta								2.—	0.50
31	Pihlapuu, Aaro		2.—		2.—	0.50	2.—	0.50	2.—	0.50
32	Eher, Adelheid								2.—	0.50
33	Pöder, Leonhard						2.—	0.50	2.—	0.50
34	Tsopp, Valli						2.—	0.50	2.—	0.50
35	Tsopp, Danida								2.—	0.50
36	Plakk, Agate		1.—		1.—		1.—			
37	Horm, Valter								2.—	0.50
38	Lillmaa, Johannes	5.— II			2.—	0.50	2.—	0.50	2.—	0.50
39	Luht, Erika								2.—	0.50
40	Taro, Salme								2.—	0.50
41	Pettai, Aleksander						2.—	0.50		
42	Pettai, Aliide						1.—			
43	Peemot, Rein						2.—	0.50	2.—	0.50
44	Ordlik, Viktor								2.—	0.50
45	Budkovsky, Vitold			0.50		0.50	2.—	0.50		
46	Roosalu, Jullo			0.50	2.—	0.50				
47	Maavara, Sulev				2.—	0.50	2.—	0.50		

Jrk. nr.	Ees- ja perekonnanimi	Kirjastus- kapitali osamaks	1935.—36. a.		1936.—37. a.		1937.—38. a.		1938.—39. a.	
			Liikme- maks	Toetus- fond	Liikme- maks	Toetus- fond	Liikme- maks	Toetus- fond	Liikme- maks	Toetus- fond
48	Ülenurm, Pärja								2.—	0.50
49	Rööbing, Alfred								2.—	0.50
50	Nanits, Ida								2.—	0.50
51	Veske, Arma								2.—	0.50
52	Piirand, Volrad								2.—	0.50
53	Udras, Ants								2.—	0.50
54	Härm, Valev				2.—	0.50	2.—	0.50		
55	Liiv, Rudolf								2.—	0.50
56	Armulik, Rudolf								2.—	0.50
57	Haagivang, August								2.—	0.50
58	Maior, August						2.—	0.50		
59	Abel, Helle								2.—	0.50
60	Kuslapuu, Evald		2.—	0.50	2.—	0.50	2.—	0.50	2.—	0.50
61	Kuslapuu, Jenny								1.—	
62	Sild, Elo						2.—	0.50		
63	Jõgeva, Berta				2.—	0.50	2.—	0.50	2.—	0.50
64	Tilger, Rosalie		2.—	0.10	2.—	0.50				
65	Aniotti, Õie								2.—	0.50
66	Halgma, Jette		1.—		1.—		1.—			
67	Koemets, Liis						1.—			
68	Ruus, Ruut								2.—	0.50
69	Pallits, Aksel		2.—	0.50	2.—	0.50	2.—	0.50		
70	Ristsoo, Jakob								2.—	0.50
71	Härm, Paul								2.—	0.50
72	Onno, Samuel								2.—	0.50
73	Pindis, Jaan				2.—	0.50	2.—	0.50		
74	Lanno, Elmar	5.— II					2.—	0.50		
75	Pint, Ene						2.—	0.50		
76	Hallop, Leonhard								2.—	0.50
77	Tolk, Arnold								2.—	0.50
78	Dubkovsky, Regina						2.—	0.50		
79	Aru, Elmar				2.—	0.50	2.—	0.50		
80	Elgaste, Tamara	5.— II					2.—	0.50		
81	Tamela, Aado	5.—								
82	Stahlberg, Anna						2.—	0.50	2.—	0.50
83	Rannala, Hans								2.—	0.50
84	Vassiljeva, Aleksandra		2.—	0.50	2.—	0.50	1.—	0.50		
85	Skomorovska, Liidia		2.—	0.50	2.—	0.50	2.—	0.50	2.—	0.50
86	Värss, Salme					0.50	2.—	0.50	2.—	0.50
87	Käis, Joh.								2.—	1.—

Toimetuselt.

Järgmine „Teadete“ number ilmub 15. dets. s. a. kaksiknumbrina. Ühingu liikmete täielik nimestik ühes nende aadressidega jääb sellesse numbrisse. Kõigist muudatustest nimeses ja aadressides palutakse tingimata teatada aegsasti, et nimestik oleks täpne.

Väljaandja: Ühingu juhatus, Võrus.

Vastutavtoimetaja: Joh. Käis.